

Information om ändringar den 1 juli 2010 i TLV:s föreskrifter och allmänna råd om statligt tandvårdsstöd (TLVFS 2010:2)

Från och med den 1 juli 2010 gäller TLV:s omtryckta föreskrift (TLVFS 2010:2) med ändring i Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets föreskrifter och allmänna råd (TLVFS 2008:1) om statligt tandvårdsstöd för ersättningsberättigande tandvård, referenspriser och tandvårdsersättning.

Till den 1 juli 2010 kommer TLV att ta fram en handbok med många kliniska exempel hur regelverket tillämpas. Handboken kommer att finnas på www.tlv.se.

De huvudsakliga ändringarna i föreskriften beskrivs nedan. Informationen följer grundföreskriftens indelning. Sist finns en översiktstabell över de huvudsakliga ändringarna.

Ändringar i föreskrift

4 § Definitioner, Påbörjad åtgärd och slutförd åtgärd

Definitionerna för påbörjad och slutförd åtgärd kompletteras med vad som gäller för skena för vertikal platsberedning och för klammerplåt.

Begreppet "fast protetik" byts i definitionen, liksom i hela föreskriften, ut mot "tandstödd protetik". Ändringen sker för att korrekt benämning ska användas och för att det bör vara samma begrepp som används genomgående i hela föreskriften.

Övergångsregler

Ändringarna till den 1 juli 2010 innebär bland annat att systemet med utbytespaket upphör att gälla och ersätts med utbytesåtgärder. Vidare har diagnos/tillstånd för tandreglering justerats liksom villkoren för diagnos/tillstånd 5072. En särskild övergångsregel tillförs som berör diagnos/tillstånd 5011, 5031, 5033, 5034, 5036 och 5037 vid utbyte av åtgärd enligt regel E.4, när implantat har installerats före den 1 juli 2010.

För tandregleringsåtgärder som påbörjats före den 1 juli 2010 för att avslutas inom diagnos/tillstånd 5901–5913 samt för diagnos/tillstånd 5072 där preparation för tandstödd protetik som utförts före den 1 juli 2010 tillförs också övergångsregler.

I övrigt tillämpas det regelverk som gäller vid tidpunkten den dag en åtgärd slutförs. Det vill säga, efter den 1 juli 2010 gäller TLVFS 2010:2.

Ändringar i bilaga 1, ersättningsregler

Diagnos/tillstånd 3041 Gingivit

Åtgärd 302 och 303 upphör att gälla som ersättningsberättigande åtgärder.

Diagnos/tillstånd 3042 Mukosit

Åtgärd 882 (*Av- och återmontering av implantatförankrad bro*) tillförs.

Diagnos/tillstånd 3043 Parodontit och 3044 Periimplantit

Ny åtgärd 343 (*Särskilt tidskrävande behandling av parodontal sjukdom eller periimplantit*) tillförs.

Nya åtgärder 435 (*Avlägsnande av implantat*) och 436 (*Avlägsnande av implantat, enkel*) tillförs diagnos/tillstånd 3044, Periimplantit. Åtgärderna avser borttagande av implantat som inte läkt in i käkbenet.

Ny åtgärd 444 (*Omfattande kirurgisk behandling av tandlossningssjukdom*) tillförs diagnos/tillstånd 3043 Parodontit.

Ny åtgärd 445 (*Omfattande kirurgisk behandling av periimplantit*) tillförs diagnos/tillstånd 3044 Periimplantit.

Diagnos/tillstånd 3051, Sjukdomar i tandpulpan och de periradikulära vävnaderna och diagnos/tillstånd 3064, Rotfraktur, längs

Åtgärd 441 tillförs.

I åtgärdstexten till åtgärd 441 framgår att en tand kan rotsepareras på grund av apikal sjukdom eller vid fraktur, men åtgärden har sänkts inom dessa diagnos/tillstånd.

Diagnos/tillstånd 3063 Rotfraktur, tvär

Åtgärd 301, 302 och 303 tillförs.

Diagnos/tillstånd 4001, 4002, 4011 och 4012 Primär och sekundärkaries

Åtgärd 441 tillförs. I åtgärdstexten till åtgärd 441 framgår att en tand kan rotsepareras på grund av karies, men åtgärden har sänkts inom dessa diagnos/tillstånd.

Diagnos/tillstånd 4001–4882 (utom 4078)

Utbytesåtgärder (921 och 922) när fyllning byts mot krona tillförs.

Diagnos/tillstånd 4071 Defekt i tand på grund av erosion, abrasion eller attrition och 4072, Omfattande defekt i tand på grund av abrasion eller attrition in i dentinet

Begreppet "attrition" läggs till.

Diagnos/tillstånd 4073 Omfattande defekt i tand på grund av erosion in i dentinet och 4074 Defekt på grund av extern resorbtion

Åtgärder för fyllningar (701–708) tillförs diagnos/tillstånd 4073 och åtgärd 706 tillförs diagnos/tillstånd 4074. Diagnos/tillstånd 4073 avser omfattande defekt på grund av erosion in i dentinet, oavsett yta och inte som tidigare enbart från lingualytan.

Diagnos/tillstånd 4077 Mineraliseringsstörning med defekt av ringa omfattning

Åtgärd 704, 705 och 706 upphör att gälla eftersom åtgärder endast är ersättningsberättigande för tandposition 3-3 inom diagnos/tillstånd 4077.

Diagnos/tillstånd 4079 Symtomgivande sprickbildning

Ordet ”kuspar” stryks, alla symtomgivande sprickor avses.

Diagnos/tillstånd 4881 Lossnad fasad på krona eller lossnat inlägg

Åtgärd 706 tillförs.

Diagnos/tillstånd 4882 Lossnad eller frakturerad tandstödd protetisk konstruktion

Rubriken förtydligas. Avgränsningen till krona ändras till protetisk konstruktion.

Diagnos/tillstånd 4882 kan användas för alla typer av protetiska konstruktioner som lossnat, det vill säga även recementering av till exempel en lossnad skalfasad.

Ny diagnos/tillstånd 4883 Omfattande defekt eller substansförlust i tand när utvärdering av kariologisk, endodontisk, bettfysiologisk eller parodontal behandling behöver göras före permanent rehabilitering

Motsvarande diagnos/tillstånd finns vid partiell tandlöshet. Utvärdering av behandlad sjukdom kan behövas även vid enskilda tänder.

Ny diagnos/tillstånd 4884 Omfattande defekt eller substansförlust i tand hos patient när nedsatt hälsa dokumenterats i anamnestiska uppgifter eller i bett med tveksam prognos

Motsvarande diagnos/tillstånd finns vid partiell tandlöshet och inom denna är en semipermanent behandling ersättningsberättigande. Det finns även enskilda tänder som får omfattande defekter hos patienter med nedsatt hälsa eller som står i ett bett med dålig prognos när ingen permanent protetisk behandling planeras.

Regel D.1 Dokumentation

Texten förtydligas. Dokumentation av diagnos/tillstånd innan behandling påbörjas är viktigt för att i efterhand kunna avgöra om åtgärderna som utförts är ersättningsberättigande.

Regel D.3 Kronregel

Ett flertal ändringar. Krona på tand i position 7 är ersättningsberättigande om tand i position 6 saknas på aktuell sida. Det vill säga även när tand 6 saknas i motstående kvadrant.

Förtydligande att tand 6 inte betraktas som saknad om den är ersatt.

Omfattande defekt på grund av erosion inbegriper även när defekten finns på buckalytor.

Textförtydligande att det endast är vid ersättningsberättigande krona som ny krona är ersättningsberättigande när sekundärkaries medför att en befintlig krona inte kan behållas.

Regel D.4 Utbytesåtgärd, krona

Regel D.4 konsekvensändras med anledning av införandet av utbytesåtgärder.

Regel D.5 Tandstöd protetik som görs om

Regel D.5 förtydligas angående vilka åtgärder som begränsas mot varandra. Åtgärd 806, 808 och 815 tillförs i regel D.5. Utöver detta tillförs åtgärd 811 (*Cementering av lossnad protetisk konstruktion*) som inte heller ska kunna utföras igen inom en tvåårsperiod.

Diagnos/tillstånd 5001 Helt tandlös underkäke utan implantat

Nummerbyte på åtgärd för implantat från 851 till 420. Se åtgärd 420.

Diagnos/tillstånd 5002 Helt tandlös överkäke utan implantat

Nummerbyte på åtgärd för implantat från 851 till 420. Se åtgärd 420.

Diagnos/Tillstånd 5005 Partiell tandlöshet oavsett antal tänder och där tandlöshetstillståndet ska åtgärdas med avtagbar protes

För att tydliggöra i vilka fall en urtagskrona är ersättningsberättigande upphör det allmänna rådet för diagnos/tillstånd 5005 att gälla. I föreskriften anges när en urtagskrona är ersättningsberättigande, vilket innebär att regeln blir bindande från den 1 juli 2010.

Diagnos/tillstånd 5011, 5012, 5013, 5014, 5015 och 5016 Friändstandlöshet

Åtgärd 425 och 426 (*Implantatoperation respektive kirurgisk friläggning av fyra implantat eller fler*) tillförs diagnos/tillstånd 5012–5015. Se åtgärd 425 och 426.

Regel E.12 tillförs diagnos/tillstånd 5011–5016. Regel E.13, tillförs diagnos/tillstånd 5011–5014.

Diagnos/tillstånd 5011, 5031, 5033, 5034, 5036 och 5037

Till samtliga uppräknade diagnos/tillstånd tillförs utbytesåtgärder för implantatbehandling. Vid en- respektive tvätandslucka tillförs även utbytesåtgärder för ortodontisk slutning av tandluckan.

Regel E.14 och E.15 tillförs diagnos/tillstånd för en- och tvätandslucka.

Till tvätandslucka tillförs även regel E.12 och E.13.

Diagnos/tillstånd 5034 Tretandslucka

Villkoren för tandstödd bro förtydligas. Hängande led i tandposition 6 är ersättningsberättigande när tand 4, 5 och 6 saknas.

Diagnos/tillstånd 5035 Fyra- eller flertandslucka

Även hängande led i tandposition 6 och 7 är ersättningsberättigande vid fyr- eller flertandslucka i sidopartierna.

Diagnos/tillstånd 5036 och 5037 En- respektive tvåtandslucka när ändstödet är bräckligt

Ett kriterium tillförs när bron kan utsträckas ytterligare ett led på grund av att ändstödet är bräckligt. Hänvisning till allmänna råd som exemplifierar de olika kriterierna.

Diagnos/tillstånd 5042 Förändringar i vertikal käkrelation eller omfattande abrasion, attrition eller erosion av flera tänder när skäl föreligger för att sondera eller förändra betthöjd eller ocklusionsplan genom preprotetisk bettanpassning

Tillägg av nya åtgärder och förtydliganden i villkoren medför möjlighet att korrigera vertikal utrymmesbrist på flera sätt. Det ger även möjlighet att i stället för kronterapi kunna skapa plats i sidopartierna genom att förändra betthöjden så att kronterapi enbart behöver utföras i fronten vid attritions-, abrasions- eller erosionbett.

Åtgärd 846 (*Skena för vertikal platsberedning*) och åtgärd 847 (*Klammerplåt*) tillfogas.

Diagnos/tillstånd 5043 och 5044

Diagnos/tillstånd 5043 och 5044 sammanfogas till en gemensam diagnos/tillstånd och byter samtidigt nummer till diagnos/tillstånd 5046.

Diagnos/tillstånd 5045 Partiell tandlöshet inom tandposition 5-5 där utvärdering av kariologisk, endodontisk, bettfysiologisk eller parodontal behandling behöver göras före permanent rehabilitering.

Förtydligas att med utvärdering under en längre tid avses minst sex månader. En långtidstemporär konstruktion är ersättningsberättigande även vid utvärdering av parodontal behandling.

Ny åtgärd 809 (*Långtidstemporär krona eller hängande led*) tillförs och åtgärd 807 (*Semipermanent krona eller hängande led*) upphör att gälla.

***Ny* Diagnos/tillstånd 5046 Partiell tandlöshet inom tandposition 5-5 hos patient när nedsatt hälsa dokumenterats i anamnestiska uppgifter eller i bett med tveksam prognos**

Diagnos/tillstånd 5043 och 5044 upphör och sammanfogas till diagnos/tillstånd 5046.

Diagnos/tillstånd 5046 tillämpas vid partiell tandlöshet och blir likalydande som diagnos/tillstånd 4884 vilken gäller en enskild tand.

Ersättningsberättigande åtgärder till diagnos/tillstånd 5046 är åtgärd 362, 802, 803, 807, 809 eller 891.

Diagnos/tillstånd 5061 Parodontalt skadat bett med behov av protetisk stabilisering, parodontalt ej sanerat bett

Definition av tandmobilitet grad II tillförs.

Texten justeras språkligt samt förtydligas.

Diagnos/tillstånd 5062 Parodontalt skadat bett med behov av protetisk stabilisering, parodontalt sanerat bett

Villkoren för att behandling ska vara ersättningsberättigande ändras för den parodontala nedbrytningen från halva rothöjden till en tredjedel av rothöjden.

Permanent protetisk konstruktion är ersättningsberättigande när långtidstemporär konstruktion utförts inom diagnos/tillstånd 5061.

Villkoret att patienten ska ha genomgått en parodontal sanering som utvärderats är oförändrat, men är språkligt omformulerat.

Definition av tandmobilitet grad II tillförs.

Diagnos/tillstånd 5071 Dysfunktionell ocklusion eller avsaknad av ocklusion i samband med rehabilitering inom annan ersättningsberättigande diagnos/tillstånd och 5072 Dysfunktionell ocklusion eller avsaknad av ocklusion som kräver protetisk korrektion på grund av otillräcklig tuggfunktion, tvångsföring eller vävnadsskada

Villkoren för ersättning förtydligas.

Till diagnos/tillstånd 5071 och 5072 tillförs åtgärd 845 (*Ocklusionskorrigerande bettslipning*).

Tydligare kriterier tillförs för när kronterapi ersätts i ena respektive båda käkarna vid ett bettfel samt när endast bettslipning är ersättningsberättigande.

Diagnos/tillstånd 5443 Trasig eller illapassande protes hel käke, i behov av reparation

Ny åtgärd 839 (*Inmontering av förankringselement*) tillförs.

Diagnos/tillstånd 5446 upphör att gälla och ersätts av **Nya diagnos/tillstånd 5447, 5448 och 5449:**

Ny **Diagnos/tillstånd 5447 Implantatkonstruktion i helt tandlös käke med – fraktur, annan skada...**

Diagnos/tillstånd 5447 tillämpas vid reparation och ombyggnad av implantatkonstruktion i en helt tandlös käke.

Diagnos/tillstånd 5447 tillämpas även vid helt tandlös käke där implantat finns utan någon överkonstruktion.

Ny Diagnos/tillstånd 5448 Implantatkonstruktion i friändstandlöshet vid diagnos/tillstånd 5012–5016 eller i tre- eller fyratandslucka med – fraktur, annan skada...

Diagnos/tillstånd 5448 tillämpas vid reparation och ombyggnad av implantatkonstruktion i partiellt tandlösa käkar (friändstandlöshet bakom tandposition 4 eller vid tre- eller fyratandslucka).

Diagnos/tillstånd 5448 tillämpas även när ersättningsperioden bryts mellan de kirurgiska och protetiska åtgärderna när delimplantat utförs.

Villkor för behandling vid implantat i infraposition tillförs.

Åtgärd 811 för cementering av lossnad protetisk konstruktion tillförs.

Ny Diagnos/tillstånd 5449 Implantatkonstruktion i en- eller tvåtandslucka eller i tandposition 5 vid diagnos/tillstånd 5011 eller 5034 med – fraktur, annan skada...

Diagnos/tillstånd tillämpas vid reparation eller ombyggnad av implantatkonstruktion i en- och tvåtandslucka samt i tandposition 5 vid diagnos/tillstånd 5011 och 5034. Det vill säga implantatkonstruktioner i tandluckor där tandvårdsersättning för implantat lämnas i form av utbyte.

Villkor för behandling vid implantat i infraposition tillförs.

Åtgärd 811 för cementering av lossnad protetisk konstruktion tillförs.

Diagnos/tillstånd 5901-5914 Diagnos/tillstånd för bett- och tandpositionsavvikelser

Diagnos/tillstånd 5901 upphör, innehållet tillförs ny diagnos/tillstånd 5914.

Diagnos/tillstånd 5904 upphör, delar av innehållet tillförs diagnos/tillstånd 5905.

Ny diagnos/tillstånd 5914 för vilket regel E.10 inte tillämpas.

Föreskriftstexten för samtliga diagnos/tillstånd 5902–5913 har förtydligats avseende när respektive diagnos/tillstånd kan tillämpas.

Åtgärd 990 upphävs, se vidare vid åtgärd 901–908 samt 990.

Åtgärd 845 för bettslipning tillförs diagnos/tillstånd 5907 och 5908.

**Ny Diagnos/tillstånd 5914 Bett och tandpositionsavvikelse orsakad av parodontal sjukdom. Tandpositionsavvikelse i kombination med protetiskt rehabiliteringsbehov
Mindre funktionell bettavvikelse. Vertikal eller funktionell bettavvikelse i kombination med protetiskt rehabiliteringsbehov**

Diagnos/tillstånd 5914 tillämpas vid avvikelse orsakad av parodontal sjukdom, vid mindre funktionella avvikelser samt vid avvikelse i kombination med protetiskt rehabiliteringsbehov.

Åtgärd 845 för bettslipning och åtgärd 847 för klammerplåt tillförs diagnos/tillstånd 5914.

Regel E.10 gäller inte för diagnos/tillstånd 5914.

Huvudtext avdelning E

Texten förtydligas med att när hel protes ska utföras i tandlös käke är skriftlig dokumentation tillräcklig.

Regel E.2 Begränsning implantatstödd protetik

Texten förtydligas och omformuleras.

För både helt och partiellt tandlösa käkar gäller begränsning avseende antal implantat per käke under en ersättningsperiod.

I en helt tandlös käke gäller endast begränsning avseende antalet implantat, inte var de är placerade.

Regel E.3 Fabrikat

Regeln upphör att gälla. Av 3 kap. 6-7 §§ Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2008:14) om informationshantering och journalföring i hälso- och sjukvården och Socialstyrelsens handbok till nämnda föreskrifter framgår att typ och fabrikat för de material som placeras i munhålan ska framgå av patientjournalen (se också Socialstyrelsens föreskrifter [SOSFS 2008:1] om användning av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården). Regeln bör därför inte finnas i förutsättningarna för att tandvårdsstöd ska kunna lämnas.

Regel E.4 Utbytesåtgärd implantat

Regel E.4 ändras till följd av införandet av utbytesåtgärder.

Nytt är att regeln även anger hur utbyte tillämpas om en krona utförts på en tand som utbytet ska beräknas på.

Tillämpningen av utbyte blir mer flexibelt och förändringen medför också att patientens tandvårdsstöd inte längre påverkas av i vilken ordning utbytesåtgärd eller åtgärd för krona på granntand rapporteras.

I regelns sista stycke anges vad som gäller när det finns flera tandluckor med tand emellan och hur beräkningen av tandvårdsersättning ska ske i sådant fall. Principen är att en tand som använts för beräkning av tandvårdsersättning i en tandlucka inte kan användas vid beräkningen för en annan tandlucka.

Regel E.5 Tandstödd protetik som görs om

Regel E.5 förtydligas angående vilka åtgärder som begränsas mot varandra.

Vidare regleras att inte heller reparation eller återcementering är ersättningsberättigande inom två år. På så sätt blir omgörningsreglerna enhetliga för all sorts protetik.

Regel E.5 justeras även till följd av införandet av utbytesåtgärder.

Regel E.6 Implantat, del av käke, som görs om eller utbytesåtgärd, implantat, som görs om

Regeln förtydligas och ändras till följd av införandet av utbytesåtgärder.

Vidare tillförs att inte heller reparation eller återcementering är ersättningsberättigande inom två år. På så sätt blir omgörningsreglerna enhetliga för all sorts protetik.

Regel E.7 Implantat som görs om, hel käke

Åtgärd 420 (*Implantat*) samt ny åtgärd 839 (*Inmontering av förankringselement vid täckprotes*) tillförs.

Regel E.9 Undantag från E.5–E.8

För avtagbar protetik tillförs en strecksats: "Ny skada på annan tandposition". Det medför att åtgärder för reparation eller för ny protes efter förhandsprövning kan bli ersättningsberättigande. Samma skäl finns sedan tidigare avseende tandstödd protetik och implantat.

Regel E.9 ändras även till följd av införandet av utbytesåtgärder.

Regel E.10 Tandreglering

Exemplifiering tas bort och regeln blir uttömmande. Viss språklig justering.

Regel E.11 Befintligt implantat

Texten justeras språkligt så den uttrycks på samma sätt som i ny regel E.12.

Ny Regel E.12 Befintligt hängande led

Regeln innebär att ett befintligt hängande led bredvid en saknad tand ska likställas med tandlöshet när diagnos/tillstånd 5011–5016, 5033–5035 eller 5037 fastställs.

Vid uppräknade diagnos/tillstånd ska hängande led även likställas med tandlöshet bredvid ett implantat när regel E.11 tillämpas.

Ny Regel E.13 Kopplad konstruktion mellan tand och implantat

Regeln förtydligar utsträckningen för kopplade konstruktioner. De är endast ersättningsberättigande inom tandposition 6-6 och hängande led är inte ersättningsberättigande i tandposition 6.

Regel E.13 tillförs i de diagnos/tillstånd där koppling sedan tidigare är ersättningsberättigande (5011, 5012, 5013, 5014, 5033, 5034, 5035, 5037, 5071, 5448 och 5449).

Ny Regel E.14 Utbytesåtgärd ortodonti

Regeln beskriver hur utbytesåtgärder tillämpas och vilken tandvårdsersättning som lämnas när en patient väljer att sluta en en- eller tvåtandslucka med tandreglering i stället för den ersättningsberättigande vården, vilken är en tandstödd bro.

Ny Regel E.15 Utbytesåtgärd ortodonti, som görs om

Regeln innebär att kronterapi inte är ersättningsberättigande inom två år för de tandpositioner som utbytesåtgärderna beräknats på. Den motsvarar regel E.6 när behandling med utbyte skett med implantat .

Ändringar i Bilaga 2, Ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder med referenspriser samt utbytesåtgärder med referenspriser

Åtgärd 101 Basundersökning och diagnostik, utförd av tandläkare och åtgärd 102 Fullständig undersökning och diagnostik, utförd av tandhygienist

Åtgärderna begränsas till att vara ersättningsberättigande en gång per dag.

Åtgärd 106 Specialistutredning, konsultationsåtgärd och 191 Konsultationsåtgärd för specialist i oral radiologi

Villkoren för åtgärderna har förtydligats.

Rubrik Röntgenåtgärder (120)

Åtgärdsnummer 120 upphävs eftersom åtgärden inte är tillämplig.

Åtgärd 201 och 203 Förebyggande åtgärder, och åtgärd 301, 302 och 303 Sjukdomsbehandlande åtgärder

Restriktion som innebär att åtgärd 201–203 inte ska kunna användas vid samma tillfälle som åtgärd 301–303 upphör att gälla.

Bonding av extraherad tand till granntand tillförs åtgärd 302 som behandling vid sjukdomsbehandlande åtgärder.

Åtgärd 311 Information och instruktion vid kariessjukdom, parodontal sjukdom, periimplantit och käkfunktionsstörning

Tidigare angavs exempel på vad som kunde vara instruktion för egenvård. Dessa exempel tas nu bort och från 1 juli 2010 ingår i åtgärden all instruktion avseende egenvård.

Åtgärd 341 och 342 Sjukdomsbehandlande åtgärder vid parodontal sjukdom eller periimplantit

Restriktionerna mot vilka åtgärder som åtgärd 341 och 342 kan kombineras med justeras i och med införandet av ny åtgärd 343. Villkoret "hårt sittande tandsten" tas bort.

Ny Åtgärd 343 Sjukdomsbehandlande åtgärder vid parodontal sjukdom eller periimplantit, särskilt tidskrävande behandling

Åtgärd 343 tillförs för de patienter som behöver besök med särskilt lång behandlingstid på grund av mycket omfattande parodontala problem.

Åtgärd 343 tillförs diagnos/tillstånd 3043 och 3044.

Huvudtext område 400

Gemensamma uppgifter om vad åtgärderna innefattar sammanfattas och läggs till den tidigare övergripande texten.

Åtgärd 401, 402 och 403 Tanduttagning

Restriktioner för tanduttagningar vid samtidig operation tillförs.

Åtgärd 402 förtydligas med att den är ersättningsberättigande endast när separation eller friläggning krävs. För separation krävs inte längre att det ska vara av tand.

För åtgärd 403 ändras villkoren så att den tillämpas vid tanduttagning av en tand inom samma område för lokalanestesi som annan behandling vid samma behandlingstillfälle.

Åtgärd 404 Operativt avlägsnande av en eller flera tänder i samma kvadrant och/eller annan vävnad och 405 Omfattande dentoalveolär kirurgi

Restriktioner tillförs beträffande samtidig operation inom andra områden. Restriktioner tillförs även för samtidig implantatoperation.

Texten förtydligas om att åtgärd 404 eller 405 inte kan tillämpas vid rotspetsoperation. Restriktioner mot kombinationer med åtgärder för parodontalkirurgi (441–445) tillförs.

Språkliga justeringar görs i åtgärd 405 för att tydliggöra hur åtgärden ska tillämpas.

Ny Åtgärd 420 Implantat, per styck

Åtgärd 851 byter nummer till åtgärd 420 och tillförs implantatkirurgiska åtgärder.

Åtgärdsnummer 851 byts mot 420 i diagnos/tillstånd: 5001, 5002, 5012, 5013, 5014, 5015, 5016, 5034 och 5035.

Åtgärd 421–426, åtgärder för Operation avseende käkbensförankrade implantat och åtgärder för Kirurgisk friläggning av implantat vid tvåstegsteknik

Åtgärd för implantatoperation respektive åtgärd för kirurgisk friläggning med distansanslutning är endast ersättningsberättigande en gång per dag även om det sker på olika ställen i munnen. Däremot är åtgärd för implantatoperation i ett område ersättningsberättigande samma dag som en åtgärd för friläggning med distansanslutning i ett annat område.

Vid mycket stora implantatoperationer med fyra eller fler implantat i respektive käke är åtgärd 425 eller 426 ersättningsberättigande två gånger per dag, det vill säga en gång per käke.

Åtgärd 425 och 426 tillförs diagnos/tillstånd 5012, 5013, 5014, 5015 och 5034.

Ny Åtgärd 435 och 436 Avlägsnande av ett implantat, avlägsnande av ett implantat, enkel

Åtgärderna avser avlägsnande av inte integrerade implantat.

Åtgärderna tillförs diagnos/tillstånd 3044 och 3046.

Åtgärd 441 Plastik, enklare parodontalkirurgi vid en eller vid periimplantit vid ett enstaka implantat och **åtgärd 442 och 443** Kirurgisk behandling av parodontit och periimplantit

Som en konsekvens av införande av mer omfattande operationsåtgärder 444 och 445 avseende parodontit och periimplantit tillförs nya restriktioner och ändringar i åtgärd 441–443. Se vidare åtgärd 444–445.

Ny Åtgärd 444 och 445 Omfattande kirurgisk behandling av parodontit eller periimplantit

Nya åtgärder för mer omfattande kirurgisk behandling vid parodontit eller periimplantit. Åtgärderna kan tillämpas när operationer utförs vid ett större antal tänder eller implantat, när operationer utförs på flera områden i munnen vid samma behandlingstillfälle eller när annan operation utförs vid samma tillfälle.

Åtgärd 491, 492, 591, 691 och 891 Kompletteringsåtgärd för specialist

Text från tidigare allmänna råden har upphört att gälla. Texten finns från den 1 juli 2010 i respektive åtgärdstext i föreskriften och är därmed bindande.

Specialister har behörighet inom sitt specialiseringsområde och i det som utbildningen i huvudsak omfattar, vilket framgår av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 1993:4) om tandläkarnas specialiseringstjänstgöring. Detta har inte framgått tillräckligt tydligt i kompletteringsåtgärderna för specialister vilket föranleder tillägget.

Åtgärd 501–504 Upprensning och rotfyllning och **åtgärd 521** Akut endodontisk behandling

Restriktioner mot när dessa åtgärder inte kan kombineras tillförs.

Den 1 juli 2009 ändrades åtgärd 521 så att den är ersättningsberättigande även när samma tandläkare senare ska utföra rotfyllningen. Motsvarande justering i åtgärd 501–504 justeras nu. Åtgärderna 501–504 innefattar de moment som ingår i åtgärd 521 när de utförs vid samma tillfälle, vilket innebär att de inte kan tillämpas för samma tand samma dag.

Åtgärd 541 Rotspetsoperation

Texten förtydligas. Åtgärden är avsedd för tillämpning per operationstillfälle varför ordet ”tandnummer” stryks.

Åtgärd 605 Bettskena i hård akrylat

Texten förtydligas med vilka skenor som ingår i åtgärden.

Huvudrubrik Reparativa åtgärder

Texten förtydligas med att exkavering (borttagande av karies) ingår i fyllningsåtgärderna.

Huvudrubrik Tandstödd protetik

En mellanrubrik för tandstödd protetik tillförs. Texten till åtgärderna för tandstödd protetik förtydligas med att preprotetisk bettslipning och provisorier ingår i åtgärderna.

Åtgärd 801 Laboratorieframställd krona

Text om kronor framställda med Cad-Cam teknik upphör att gälla i de allmänna råden. Texten tillförs åtgärdstexten och blir bindande.

Åtgärd 803 Klinikframställd pelare med intraradikulärt stift

Texten förtydligas att med intraradikulärt stift avses ett stift cementerat i rotkanal.

Åtgärd 804 Hängande led vid tandstödd protetik

Språklig justering av texten så att samma term för hängande led används genomgående i föreskriften.

Åtgärd 805 Emaljretinerad konstruktion, laboratorieframställd

Rubriktexten förtydligas med information om att det är en laboratorieframställd konstruktion som avses.

Åtgärd 807 Semipermanent krona eller hängande led

Texten i åtgärd 807 (*Semipermanent krona eller hängande led*) förtydligas med information om vilken typ av konstruktion som avses.

Ny Åtgärd 809 Långtidstemporär laboratorieframställd krona eller hängande led

En ny åtgärd, 809, för långtidstemporär konstruktion tillförs. En bedömning har gjorts att det behövs två olika åtgärder för semipermanent och för långtidstemporär konstruktion. Som långtidstemporär krona eller hängande led behövs en konstruktion utan metallskelett eller annan innerkonstruktion, men mer förstärkt än ett direktframställt ordinärt provisorium.

Rubrik (810) Reparativa åtgärder vid tandstödd protetik

Åtgärdsnummer 810 upphävs eftersom åtgärden inte tillämpas. Rubriktexten för reparativa åtgärder vid tandstödd protetik förtydligas.

Åtgärd 811 Cementering av lossnad protetisk konstruktion, per stöd

Texten ändras så att möjlighet finns att återcementera alla typer av lossnade protetiska konstruktioner, även en lossnad skalfasad eller lossnad implantatkrona.

Åtgärd 812, 813 och 814 Broreparation

Åtgärdstexterna för broreparation har justerats språkligt. Förtydligande om att provisorier ingår i förekommande fall.

Rubrik (820) Avtagbar protetik

Åtgärdsnumret 820 upphävs eftersom åtgärden inte är tillämplig och texten förs till en mellanrubrik. Rubriktexten för avtagbar protetik förtydligas med vad som ingår i åtgärderna.

Rubrik (830) Reparation av avtagbar protes

Åtgärdsnumret 830 upphävs eftersom åtgärden inte är tillämplig och texten förs till en mellanrubrik.

Åtgärd 831–836 Lagning och rebasering

Åtgärd 831–836 har textjusterats språkligt. Exemplifiering har tagits bort och för åtgärd 836 anges uttömmande när åtgärden är ersättningsberättigande.

Åtgärd 835 förenklas och renodlas i och med att åtgärd 839 tillförs (se åtgärd 839).

Ny Åtgärd 839 Inmontering av förankringselement vid täckprotes

Ny åtgärd tillförs för att det inom tandvårdsstödet ska vara möjligt att göra en täckprotes utan att regel E.8 (*Avtagbar protetik som görs om*) hindrar denna behandling. Det gäller när en protes som är mindre än ett år gammal används för att utföra en täckprotes på tänder eller implantat.

Ny Mellanrubrik Övriga åtgärder i samband med protetisk behandling

Tillförs för att göra strukturen i åtgärdslistan mer enhetlig och tydlig.

Ny Åtgärd 845 Ocklusionskorrigerande bettslipning

Ny åtgärd 845 för ocklusionskorrigerande bettslipning tillförs och kan tillämpas vid patientfall där behandlingsbehoven är omfattande och komplexa, det vill säga diagnos/tillstånd 5071 och 5072. Åtgärden tillförs också diagnos/tillstånd 5907, 5908 och 5914.

Ny Åtgärd 846 Skena för vertikal platsberedning

Åtgärd 846 tillförs diagnos/tillstånd 5042 när vertikal platsbrist föreligger inför protetisk behandling.

Ny Åtgärd 847 Klammerplåt

Åtgärd 847 tillförs diagnos/tillstånd 5042 samt diagnos/tillstånd 5914 när vertikal platsbrist föreligger inför protetisk behandling samt att även en enklare behandling än fast tandregleringsapparat är ersättningsberättigande vid diagnos/tillstånd 5914.

Rubrik Protetiska åtgärder vid implantatbehandling

Rubriktexten förtydligas med vad som ingår i åtgärderna avseende implantatbehandling.

Åtgärd 851 implantat

Åtgärd 851 byter namn till åtgärd 420 och tillförs implantatkirurgiska åtgärder.

Åtgärd 852 Implantatförankrad krona

Språklig textjustering.

Åtgärd 864 och 867 Suprakonstruktion för implantatförankrad bro

Ändras så att fästskruvar tillförs.

Åtgärd 888 är därmed inte ersättningsberättigande separat när ny suprakonstruktion (åtgärd 864 och 867) utförs.

Rubrik (880) Reparation av implantat och implantatstödd protetik

Åtgärdsnumret 880 upphör att gälla eftersom åtgärden inte är tillämplig och texten förs till en mellanrubrik. Rubriktexten för reparation av implantat och implantatstödd protetik förtydligas med vad som ingår i åtgärderna.

Åtgärd 881 Reparation av implantatstödd konstruktion, mindre omfattning

Exemplifiering när åtgärden är ersättningsberättigande tas bort.

Åtgärd 882 Av- och återmontering av implantatförankrad bro

Texten förtydligas. Åtgärden kan endast användas en gång vid aktuell skada eller behandling.

Till åtgärden tillförs att avlägsnande av inte inläkta implantat ingår på samma sätt som att avlägsnandet av frakturerad fäst- eller centrumskruv ingår.

Åtgärd 885 Implantat vid reparation eller utbyggnad

Åtgärd 885 upphör att gälla i åtgärdslistan. Därmed finns endast ett åtgärdsnummer för implantat. Se även åtgärd 420.

Åtgärd 886–889 Åtgärder för distans, fästskruv och centrumskrav

Språkliga justeringar görs för att öka tydligheten. I åtgärd 886 tillförs samma restriktioner mot utbytesåtgärder för implantatkronor som finns mot ersättningsberättigande implantatkronor.

Åtgärd 887 upphör att gälla i åtgärdslistan. Åtgärden behövs inte eftersom protetisk cylinder ingår i alla implantatproteiska åtgärder där den behövs. Separat åtgärd för fästskruv finns.

Huvudrubrik tandreglering

Texten som avser tandregelring förs till en mellanrubrik i direkt anslutning till åtgärderna för tandreglering.

Åtgärd 901–908 för tandreglering samt 990 kompletteringsåtgärd för specialist i ortodonti

Till rubriktexterna för åtgärd 901–903 samt 905–907 tillförs den tid under vilken aktiv behandling beräknas pågå.

Åtgärd 990 upphör att gälla.

Nya Utbytesåtgärder 921, 922, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 940, 941, 943 samt 944

Utbytesåtgärder tillförs i åtgärdslistan. Dessa 14 åtgärder behandlar samtliga fall där utbyte kan användas. Det är

- när krona väljs i stället för ersättningsberättigande fyllning,
- när implantat väljs i stället för ersättningsberättigande bro vid en- eller tvätandlucka eller när tand 5 saknas vid diagnos/tillstånd 5011 eller 5034, eller
- när tandreglering väljs i stället för ersättningsberättigande bro för slutning av en- och tvätandlucka.

Utbytesåtgärderna ger fler möjligheter än idag att använda utbyte och mer flexibla lösningar, som vid utbyte när en viss tandvård redan är utförd. Utbytesåtgärderna medför också att när två behandlare är involverade i en behandling rapporterar var och en sina slutförda åtgärder.

Referenspriset för utbytesåtgärderna grundar sig på referenspriset för den behandling som är ersättningsberättigande för aktuell diagnos/tillstånd. I det fall referenspriset för den faktiskt utförda utbytesåtgärden blir lägre blir detta utbytesåtgärdens referenspris. Är vårdgivarens pris för faktiskt utförd vård lägre än referenspriset är det utifrån detta pris som ersättning lämnas. Principen för vilken tandvårdsersättning som lämnas är oförändrad.

Ändringar Allmänna råd

Allmänt råd Diagnos/tillstånd

Ny rubrik samt mindre textjusteringar, främst språkliga.

Allmänt råd Diagnos/tillstånd 3043,3046. Överextenderade kronor/broar som ger vävnadsskada

Mindre textjusteringar, främst språkliga.

Allmänt råd Diagnos/tillstånd 4882, 5445, 5446, 5036, 5037

Upphör att gälla. Texten återfinns i handboken.

Allmänt råd Diagnos/tillstånd 5005

Upphör att gälla. Större delen av texten förs in i föreskriften och blir därmed bindande.

Ny! Allmänt råd Tänder kvar under behandling för att retinera provisorisk ersättning vid diagnos/tillstånd 5001, 5002, 5012, 5013, 5014, 5015, 5016, 5034, 5035

Tänder som ska extraheras kan behöva behållas en tid under en behandling för att retinera en temporär bro eller protes under behandlingstiden. Det innebär att det vid tidpunkter under en behandling finns fler tänder kvar än vad diagnos/tillstånd anger.

Beskrivning i patientjournal med motivering för varför tänder med extraktionsdiagnos behålls fram till färdig konstruktion bör finnas.

Ny! Allmänt råd Emaljretinerad konstruktion som provisorisk ersättning vid diagnos/tillstånd 5031, 5033, 5036, 5037

Vid en- eller tvätandlucka kan en emaljretinerad bro behöva användas som temporär lösning under läkningstid. I de fall det i den dokumenterade behandlingsplanen framgår att konstruktionen är avsedd som temporär terapi bör såväl den emaljretinerade bron som den slutliga terapin vara ersättningsberättigande.

Ny! Allmänt råd Bräckligt ändstöd vid diagnos/tillstånd 5036 och 5037

Beskriver vad som bör avses med bräckligt ändstöd vid de olika förhållanden som räknas upp i föreskriften.

Allmänt råd Diagnos/tillstånd 5071

Exemplen upphör att gälla och återfinns i handboken. Delar av texten upphör att gälla och kvarvarande text justeras och förtydligas.

Allmänt råd Diagnos/tillstånd 5071 och 5072

Det allmänna rådet upphör att gälla. Texten förs in i föreskriften för respektive diagnos/tillstånd och blir bindande.

Allmänt råd Diagnos/tillstånd 5072

Texten justeras och exemplen upphör att gälla. Exempler återfinns i handboken.

Allmänt råd Diagnos/tillstånd 5445

Upphör att gälla. Texten återfinns i handboken.

Allmänt råd Diagnos/tillstånd 5446

Upphör att gälla. Text med kliniska exempel till de nya diagnos/tillstånd 5447–5449 finns i handboken.

Allmänt råd Diagnos/tillstånd 5446 och regel E.11

Upphör att gälla.

Allmänt råd Regel E.4, E.5, E.6 och E.9

Upphör att gälla. Texten skrivs om på grund av införandet av utbytesåtgärder och återfinns i handboken.

Allmänt råd Åtgärd 101-105

Upphör att gälla.

Allmänt råd Kompletteringsåtgärd 491, 492, 591, 691, 891 och 990.

Kvarvarande text omarbetad. Delar av texten upphör att gälla som allmänt råd och förs istället in i föreskriften och blir därmed bindande. Andra delar återfinns i handboken.

Allmänt råd Åtgärd 801

Rubrik och text omarbetad och delar av texten upphör att gälla som allmänt råd och förs istället in i föreskriften och blir därmed bindande.

Allmänt råd Åtgärd 865

Rubrik och text omarbetas.

En översikt över de huvudsakliga ändringarna den 1 juli 2010

Översikten visar inom vilka diagnos/tillstånd, åtgärder och regler som ändringar skett. I gruppen där justeringar, kompletteringar eller korrigeringar skett finns allt från mindre förtydliganden till mer omfattande ändringar.

Översikten är endast tänkt som hjälp för att snabbt kunna se om en diagnos/tillstånd, åtgärd eller regel ändrats.

Ändring	Diagnos/tillstånd	Åtgärd	Regel
Nya	4883, 4884, 5046, 5447, 5448, 5449, 5914	343, 420, 435, 436, 444, 445, 809, 839, 845-847, 921, 922, 925-944	E.12, E.13 E.14 E.15
Borttagna	5043, 5044, 5446, 5901, 5904	885, 887, 990	E.3
Justerade, kompletterade, korrigerade	3041, 3042, 3043, 3044, 3051, 3063, 3064, 4001-4882, 5005, 5011-5016, 5031, 5033, 5034, 5035, 5036, 5037, 5042, 5045, 5061, 5062, 5071, 5072, 5443, 5903, 5905-5914	106, 191, 201, 203, 301-303, 311, 341, 342, 401, 402, 403, 404, 405, 421-426, 441-443, 491, 492, 501-504, 521, 541, 591, 605, 691, 801, 803, 805, 807, 811, 812-814, 834, 864, 867, 881, 882, 886, 888, 891, 901-908	D.1, D.3, D.4, D.5, E.2, E.4, E.5, E.6, E.7, E.9, E.10. E.11
Språkliga ändringar		rubriker, 101, 102, 105, 121, 122, 125, 141, 161, 162, 163, 204, 427, 428, 429, 430, 522, 523, 604, 707, 708, 804, 822, 823, 827, 828, 829, 831-833, 835-838, 852, 872, 873, 889,	

Dessutom har 4 § Definitioner för påbörjad och slutförd åtgärd kompletterats med vad som gäller för skena och klammerplåt.